

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Baricovej a členiek senátu JUDr. Jarmily Urbancovej a JUDr. Eleny Krajčovičovej, v právnej veci žalobcu **M. B.**, bytom V., zastúpeného **JUDr. J. K.**, *advokátom, so sídlom advokátskej kancelárie N.*, proti žalovanému **Colnému riaditeľstvu Slovenskej republiky**, Mierová č. 23, 815 11 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 15712/2010-1214 zo dňa 20. apríla 2010, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, č. k. 1S/69/2010-48 zo dňa 26. októbra 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove, č. k. 1S/69/2010-48 zo dňa 26. októbra 2010 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 15712/2010-1214 zo dňa 20. apríla 2010, ktorým žalovaný podľa § 232 ods. 4 zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov (ďalej len „zákon č. 200/1998 Z. z.“ alebo „zákon o štátnej službe colníkov“) zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Michalovce č. R-40/2010-5334 zo dňa 22. februára 2010, ktorým bol žalobca v súlade s ustanovením § 183 ods. 1 písm. e/ zákona č. 200/1998 Z. z. prepustený zo služobného pomeru colníka. Dôvodom prepustenia žalobcu zo služobného pomeru colníka bolo porušenie základných povinností colníka stanovených v § 44 ods. 3 písm. a/, b/ a h/ zákona č. 200/1998 Z. z. zvlášť hrubým spôsobom tým, že dňa 28. novembra 2009 na hraničnom priechode Vyšné Nemecké na stanovisku osobná doprava dovoz, nedôsledne, povrchno a nedbalo vykonanou colnou kontrolou prepustil v osobnom motorovom vozidle značky D. 1.780 ks cigariet zn. More a 4.320 ks cigariet zn. Prima červené, v celkovom množstve 30,5 kartónov cigariet opatrených ukrajinskými kolkovými známkami, ktoré boli ukryté v prístrojovej doske, v predných a v zadných dverách, v prednom tuneli pri rýchlostnej páke a v pravom a ľavom zadnom blatníku. Vykonanou colnou kontrolou v predmetnom vozidle sa colník nepresvedčil, či vozidlo má pevne výrobcom zabudovanú nádrž na palivo a nezistil, že cestujúci pán M. Y. a pani M. I. dovážajú po jednom litri spotrebiteľského balenia liehu a túto skutočnosť nezapísal do elektronickej evidencie APV Talón.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sa stotožnil s právnym názorom žalovaného, ako aj prvostupňového správneho orgánu, podľa ktorého z ustanovení § 44 ods. 3 písm. a/, b/, a h/ zákona č. 200/1998 Z. z. v znení platnom v rozhodnom čase, jednoznačne vyplývajú základné povinnosti žalobcu ako colníka. Podľa krajského súdu nedôsledným vykonávaním zákonom požadovaných povinností došlo k ich porušeniu, čo bolo dôvodom prepustenia žalobcu zo služobného pomeru. Okolnosti samotného naplnenia skutkovej podstaty konania žalobcu, ktoré bolo kvalifikované ako v príkrom rozpore s obsahom služobnej prísahy a služobnými povinnosťami colníka, boli aj podľa krajského súdu jednoznačne preukázané.

Krajský súd ďalej uviedol, že žalobca porušil služobnú prísahu a služobnú povinnosť neúmyselne, ale rovnako ako správne orgány, aj krajský súd dospel k záveru, že colnú kontrolu vykonal povrchno, nedôsledne, a teda sa dopustil z nedbanlivosti porušenia služobnej

prísahy a služobnej povinnosti. Podľa krajského súdu to vyplýva aj z následného správania žalobcu, ktorý svoje konanie bagatelizoval, a tak ponechanie žalobcu v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby a nedáva záruku na ďalší riadny výkon.

Takto potom krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie i postup správneho orgánu bol z pohľadu žalobných dôvodov v súlade so zákonom, a preto žalobu zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že v konaní neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, domáhajúc sa jeho zmeny v podobe, že najvyšší súd žalobe v celom rozsahu vyhovie, dôvodiac tým, že konanie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie a rozhodnutie veci a konanie správnych orgánov trpí takými vadami, ktoré mali vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí.

Žalobca v dôvodoch svojho odvolania uviedol, že súd prvého stupňa svoje rozhodnutie oprel o úradný záznam Colného úradu Michalovce zo dňa 28. novembra 2009, ktorý bol napísaný vedúcim hliadky M. M. a P. D.. Neskôr dňa 18. decembra 2009 boli s týmito colníkmi spísané zápisnice na zamestnaneckom oddelení Colného úradu v Michalovciach. V týchto zápisniciach M. M. a P. D. potvrdili, že vykonávali následnú kontrolu v obci Vyšné Nemecké pred predajňou Potravín, kde zastavovali motorové vozidlá, ktoré išli z hraničného priechodu Vyšné Nemecké. Menovaní colníci potvrdili, že kontrolovali vozidlo zn. D., u ktorého predtým vykonal colnú kontrolu žalobca na hraničnom priechode vo Vyšnom Nemeckom. Títo colníci vo svojich výpovediach potvrdili, že nemali žiadny problém na uvedenom mieste odhaliť v tomto vozidle pašované cigarety, a že nešlo o žiadnu zložitú demontáž jednotlivých častí vozidla a pri demontáži použili len skrutkovač. Podobne vypovedal aj ďalší colník M. P. do zápisnice na zamestnaneckom oddelení Colného úradu v Michalovciach dňa 08. januára 2010. Potvrdil, že je notoricky známe, že v dutinách motorového vozidla sa pašujú cigarety. Colník P. D. vo svojej výpovedi potvrdil, že ich hliadka nemala žiadne informácie o dovoze nelegálnych cigariet vo vozidle, ktoré kontroloval žalobca.

Podľa žalobcu tieto dôkazy sú v rozpore s dôkazmi a skutočnosťami, na ktoré v žalobnom návrhu on sám poukázal. Ide o dôkazy a skutočnosti, ktoré žalobca obsiahle popísal v 13. bodoch odvolania proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, č. k. 1S/69/2010-48 zo dňa 26. októbra 2010. Ide o totožné námietky, ktoré uviedol vo svojej žalobe

o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného číslo 15712/2010-1214 zo dňa 20. apríla 2010, ktoré sú podrobne opísané v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove.

Na základe zhora uvedených skutočností žalobca navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove, č. k. 1S/69/2010-48 zo dňa 26. októbra 2010 zmenil tak, že rozhodnutie Generálneho riaditeľa Colného riaditeľstva Slovenskej republiky o odvolaní zo dňa 20. apríla 2010 číslo 15712/2010-1214 a rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Michalovce o prepustení zo služobného pomeru zo dňa 22. februára 2010, číslo R-40/2010-5334 zrušil a vec sa vráti žalovanému správne mu orgánu na ďalšie konanie.

Žalobca si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil.

Žalovaný navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu z jeho vecne a právne správnych dôvodov potvrdiť. Nesúhlasil s dôvodmi uvedenými v odvolaní žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 OSP, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Najvyšší súd v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky je Slovenská republika zvrchovaným, demokratickým a právnym štátom. Neoddeliteľným atribútom právneho štátu je aj správne súdnictvo.

Ochrana verejných subjektívnych práv fyzických a právnických osôb zo strany správnych súdov má subsidiárny charakter vo vzťahu k ochrane, ktorú poskytujú orgány verejnej správy. Preto fyzická alebo právnická osoba, ktorej práva boli porušené alebo ohrozené má sa prioritne domáhať ochrany svojich práv na správnom orgáne. Ak nedošlo k náprave a ochrane zo strany orgánov verejnej správy, je možné, aby sa fyzická alebo právnická osoba domáhala ochrany svojich práv na správnom súde. Vyplýva to z historicky

daného a v Slovenskej republike ústavne garantovaného postavenia správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahrádzanie vecných kompetencií orgánov verejnej správy, ale zabezpečenie ich kontroly nezávislou súdnou mocou.

Podľa čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Preskúmavanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy v intenciách článku 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sa uskutočňuje podľa ustanovení druhej a tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

V správnom súdnictve preskúmajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

V zmysle ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 ods. 1 OSP).

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 prvá veta). Preto v správnom súdnictve súd dokazovanie zásadne nevykonáva, vykonáva len také dokazovanie, ktoré je nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 druhá veta).

Za nevyhnutné dôkazy treba považovať tie, ktorých vykonanie slúži účelu správneho súdnictva, ktorý je stanovený v § 244. Sú to predovšetkým dôkazy na posúdenie odbornej otázky, dôkazy na posúdenie podstaty námietok žalobcu proti napadnutému rozhodnutiu alebo dôkazy na posúdenie tvrdení žalobcu, že bol ukrátený na svojich právach. Tieto dôkazy bude súd vykonávať v medziach žaloby.

Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu, ale preskúmať „zákonnosť“ ich rozhodnutí, teda

to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Správny súd „nie je súdom skutkovým“, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy.

Podľa § 227 ods. 1 až 4 zákona č. 200/1998 Z. z., za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci, a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. Dôkazom sú najmä výpovede, vyjadrenia osôb vrátane účastníkov konania, odborné posudky, znalecké posudky, správy, vyjadrenia a potvrdenia orgánov a organizácií, listiny, veci a obhliadka. Účastník konania je oprávnený navrhovať na podporu svojich tvrdení dôkazy.

Hodnotenie dôkazov patrí do pôsobnosti správnych orgánov. Správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutí a postupu správnych orgánov posudzujú, či správne orgány hodnotili dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti (§ 227 ods. 4 zákona č. 200/1998 Z. z.).

Takto potom námietku voči prvostupňovému súdu v otázke vyhodnotenia dôkazov s poukazom na ust. § 132 OSP považuje najvyšší súd za irelevantnú.

Predpokladom vzniku služobného pomeru colníka je zloženie služobnej prísahy, v ktorej je subsumovaný sľub čestnosti, statočnosti, disciplinovanosti ako aj ochrany bezpečnosti a verejného poriadku (§ 17 ods. 1 zákona č. 200/1998 Z. z.).

Služobná disciplína colníkov spočíva v dôslednom plnení služobných povinností, ktoré sú ustanovené ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, služobnou prísahou, rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených (§ 43 zákona č. 200/1998 Z. z.).

Podľa § 44 ods. 3 písm. a/, b/, a h/ citovaného zákona je colník povinný:

- a/ plniť svedomité úlohy, ktoré sú uložené ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj úlohy uložené rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených, ak bol s nimi riadne oboznámený,
- b/ vykonávať štátnu službu osobne, riadne a včas,

h/ dodržiavať služobnú disciplínu.

Náležitosti rozhodnutia sú upravené v ustanovení § 230 ods. 1 až 7 zákona č. 200/1998 Z. z..

Najvyšší súd z administratívneho spisu zistil, že napadnutým rozhodnutím žalovaný zamietol rozklad žalobcu a súčasne potvrdil personálny rozkaz riaditeľa Colného úradu v Michalovciach č. R-40/2010/5334 zo dňa 22. februára 2010, ktorým bol žalobca podľa § 183 ods. 1 písm. e/ zákona č. 200/1998 Z. z. prepustený zo služobného pomeru colníka z dôvodu, že nevykonával riadne štátnu službu, počas ktorej si neplnil svedomite úlohy uložené mu zákonom č. 200/1998 Z. z., čím zvlášť hrubým spôsobom porušil aj základné povinnosti colníka uvedené v § 44 ods. 3 písm. a/, b/, a h/ zákona č. 200/1998 Z. z., a to tým, že dňa 28. novembra 2009 na hraničnom priechode Vyšné Nemecké na stanovisku osobná doprava dovoz nedôsledne, povrchno a nedbalo vykonanou colnou kontrolou pustil osobné motorové vozidlo značky D., v ktorom sa nachádzalo 1.780 ks cigariet zn. More a 4.320 ks cigariet zn. Prima červené, v celkovom množstve 30,5 kartónov cigariet opatrené ukrajinskými kolkovými známkami, ktoré boli ukryté v prístrojovej doske, predných a zadných dverách, v prednom tuneli pri rýchlostnej páke a v pravom a ľavom zadnom blatníku. Vykonanou colnou kontrolou v predmetnom vozidle sa nepresvedčil, či vozidlo má pevne výrobcom zabudovanú nádrž na palivo a nezistil, že cestujúci pán M. Y. a pani M. dovážajú po jednom litri spotrebiteľského balenia liehu a túto skutočnosť nezapísal do elektronickej evidencie APV Talon. Uvedené konanie je v rozpore s čl. 46 ods. 1 písm. a/ Nariadenia Rady EHS č. 918/83 z 28. marca 1983 ustanovujúce systém spoločenstva pre oslobodenie od cla, ako aj s ustanovením § 9 ods. 3 písm. q/ zákona č. 652/2004 Z. z. o orgánoch štátnej správy v colníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, rozkazom GR CR SR č. 116/2008, s rozkazom RCÚ č. 86/2009 a rozkazom VPCÚ Vyšné Nemecké č. 2/2008.

Úlohou krajského i najvyššieho súdu v konaní bolo posúdiť, či správny orgán postupoval v súlade so zákonom, a či konaním žalobcu boli naplnené znaky prepúšťacieho dôvodu podľa § 183 ods. 1 písm. c/ zákona č. 200/1998 Z. z. z hľadiska závažnosti možného negatívneho vplyvu v služobnom pomere.

Podľa § 183 ods. 1 písm. c/ zákona č. 200/1998 Z. z. sa služobný pomer končí aj prepustením.

Podmienkami prepustenia zo služobného pomeru podľa § 183 ods. 1 písm. e/ zákona č. 200/1998 Z. z. sú jednak:

- 1/ porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom a jednak
- 2/ jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

Pokiaľ krajský súd dospel k záveru, že obe tieto podmienky boli splnené, pričom k takémuto záveru dospel na základe výsledkov dokazovania v administratívnom konaní, bolo potrebné s takýmto názorom krajského súdu súhlasiť.

Najvyšší súd k námietke žalobcu, že krajský súd si osvojil právny názor žalovaného, že žalobca porušil služobnú disciplínu zvlášť hrubým spôsobom, a preto bol prepustený zo služobného pomeru a svoje rozhodnutie oprel o úradný záznam Colného úradu Michalovce zo dňa 28. novembra 2009, ktorý bol napísaný vedúcim hliadky M. M. a P. D., a ktoré je podľa žalobcu v rozpore s dôkazmi a skutočnosťami, na ktoré v žalobnom návrhu uvádza, že správne uváženie je súdom preskúmateľné v zmysle ustanovenia § 245 ods. 2 OSP, podľa ktorého pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Pri preskúvaní rozhodnutia, ktoré bolo vydané na základe voľnej úvahy, je povinnosťou súdu posúdiť, či rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk stanovených zákonom, pričom z rozhodnutia musí byť tiež zrejmé, akými úvahami sa správny orgán riadil.

Najvyšší súd zároveň konštatuje, že nie je povinnosťou ani možnosťou správneho súdu nahradiť použité správne uváženie svojím vlastným. Súčasťou preskúmania súdu je i posúdenie, či správne uváženie je logickým vyústením riadneho hodnotenia skutkových zistení.

Správny orgán totiž i pri voľnom uvážení nesmie nerešpektovať zákon, ako i prekračovať jeho medze, a tiež nesmie pri použití voľnej úvahy prejavovať svoju ľubovôľu.

Najvyšší súd tiež posúdiac formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, ako aj žalovaného zhodne s názorom krajského súdu nevzhladol ich nezákonnosť; tieto aj podľa názoru najvyššieho súdu sú náležité a podrobne odôvodnené.

Podľa názoru Najvyššieho súdu boli v danom prípade naplnené znaky prepúšťacieho dôvodu podľa § 183 ods. 1 písm. e/ zákona č. 200/1998 Z. z., pretože žalobca ním zvlášť hrubým spôsobom porušil služobnú prísahu a služobné povinnosti tak, že jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

Pokiaľ ide o ostatné námietky žalobcu uvedené v odvolacom návrhu, najvyšší súd sa plne stotožňuje s právnym názorom krajského súdu vysloveným v rozhodnutí č. k. 1S/69/2010-48 (§ 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), považujúc námietky žalobcu vo vzťahu k preskúmvanej veci za právne irelevantné.

Najvyšší súd na tomto mieste dáva tiež do pozornosti, že služobný pomer colníka vznikajúci mocenským aktom služobného funkcionára (rozhodnutím o prijatí) je svojou povahou právnym pomerom štátnozamestnaneckým – verejnoprávnym a po celú dobu svojho priebehu sa výrazne odlišuje od pracovného pomeru, ktorý je naopak pomerom súkromnoprávnym a účastníci ktorého majú rovné postavenie. Služobný pomer sa od pracovnoprávneho pomeru výrazne odlišuje aj spôsobmi svojho skončenia – služobný pomer colníka sa tiež končí mocenským aktom – rozhodnutím o prepustení policajta zo služobného pomeru zo zákonom stanovených dôvodov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na vyššie uvedené, považoval námietky žalobcu smerujúce proti rozsudku prvostupňového súdu za nedôvodné, také ktoré nemôžu ovplyvniť posúdenie danej veci, a preto podľa § 250ja ods. 3 vety druhej OSP a § 219 ods. 1, 2 OSP s poukazom na dôvody napadnutého rozsudku Krajského súdu v Prešove, ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi nepriznal ich náhradu, pretože nebol v tomto konaní úspešný a žalovanému z dôvodu, že podľa zákona na ich náhradu nemá zákonný nárok.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2011

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

P. Slezáková